

Overføring av prosjekt i Bymiljøpakke «Fylkesvei 505 Foss Eikeland – E39 v/Bråstein» til kommende Utbyggingspakke Jæren

På bakgrunn av kommunestyrevedtak i Klepp og Time i sak om prinsippavklaring for Utbyggingspakke Jæren, samt behandling av sak 60/2018 Utbyggingspakke Jæren i styringsgruppen for Bymiljøpakken, er det utarbeidet foreliggende saksfremlegg om overføring av prosjektet «Fylkesvei 505 Foss Eikeland – E39 v/Bråstein» fra Bymiljøpakke Nord-Jæren til kommende Utbyggingspakke Jæren.

Bakgrunn

21.10.2014 behandlet fylkestinget sak 0082/14 Styringsstruktur og Mandat for Bypakke Nord-Jæren og Utbyggingspakke Jæren. Følgende ble vedtatt:

- «1. Det etableres styringsstruktur og mandat for Bypakke Nord-Jæren og Utbyggingspakke Jæren basert på notatet «Forslag til styringsstruktur og Mandat for Bypakke Nord-Jæren og Utbyggingspakke Jæren» vedlagt tidligere sak 56/14 i Fylkestinget.*
- 2. Styringsgruppen for Bypakke Nord-Jæren etableres fra 1. desember av. Styringsgruppen ledes av vegdirektøren. Øvrige medlemmer er fylkesordføreren, ordførerne i Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg kommune og Jernbanedirektøren. Fylkesmannen får status om observatør i styringsgruppen.*
- 3. Styringsgruppen for Utbyggingspakke Jæren etableres fra 1. desember av. Styringsgruppen ledes av fylkesordføreren. Øvrige medlemmer er ordførerne i Klepp, Time og Hå kommune, regionveisjefen og regiondirektør jernbaneverket. Ordfører i Gjesdal kommune får status om observatør i styringsgruppen.*
- 4. Felles referansegruppe for Bypakke Nord-Jæren og Utbyggingspakke Jæren etableres fra 1. desember av. Dagens styringsgruppe for Transportplan Jæren, med ordførerne fra Rennesøy og Strand kommune som medlemmer i tillegg, trer inn i denne funksjonen.*
- 5. Et uavhengig sekretariat etableres med maks to årsverk for å betjene Bypakke Nord-Jæren. Administrative samarbeidsorganer og tematiske arbeidsgrupper opprettes av styringsgruppene etter behov.»*

09.12.2014 behandlet fylkestinget sak 0090/14 Bypakke Nord-Jæren, og fattet følgende i punkt 9 og 10:

- «9. Det etableres på et senere tidspunkt en egen utbyggingspakke (bompengepakke) for kommunene Klepp, Time, Hå og Gjesdal. Det faglige grunnlaget for en slik utbyggingspakke, skal være lokalpolitisk behandlet i inneværende valgperiode.*
- 10. Det legges til grunn for Bypakke Nord-Jæren at det kan bli en felles timesregel med utbyggingspakke Jæren.»*

Bypakke Nord-Jæren ble vedtatt av stortinget i 2017. Pakken, nå under navnet Bymiljøpakken ble igangsatt oktober 2018.

Våren 2018 ble sak om prinsippavklaring for Utbyggingspakke Jæren sendt ut på høring til kommunene Klepp, Time og Hå. Hå kommune vedtok å trekke seg ut av arbeidet med Utbyggingspakke Jæren, mens Klepp og Time kommune vedtok å fortsette arbeidet med å etablere en bompengefinansiert utbyggingspakke. I sin behandling av saken vedtok Klepp og Time kommune identiske punkt 2 og 3:

«2. Prosjektet fv. 505 Tverrforbindelsen Foss-Eikeland til E39 Bråstein blir overført fra Bymiljøpakken til Utbyggingspakke Jæren. Fram til neste høyringsrunde i kommunane skal overføring og finansiering vera avklart.

3. Inntektene for felles timesregel mellom Utbyggingspakke Jæren og Bymiljøpakken går til den bompengepakka der første passering skjer.»

I styringsgruppen for Utbyggingspakke Jæren har både Klepp og Time kommune vært tydelige på at overføring av prosjektet «Fv. 505 Tverrforbindelsen Foss-Eikeland til E39 Bråstein» og en avtale om timesregelen er en forutsetning for å få positive vedtak om Utbyggingspakke Jæren i Klepp og Time kommunestyre.

I styringsgruppemøtet for Bymiljøpakken den 2. november 2018, ble forhandlingsgrunnlaget for timesregelen og tverrforbindelsen presentert i sak 60/2018. Saken ble tatt til orientering med følgende kommentarer:

«Styringsgruppen er i utgangspunktet innstilt på å imøtekomme Klepp- og Time kommuners ønske om å få overført prosjektet fv. 505 Tverrforbindelsen Foss-Eikeland til E39 Bråstein. Det er imidlertid uklart hvordan en prosjektoverføring og en felles timesregel vil slå ut og hvilke konsekvenser det eventuelt vil medføre for Bymiljøpakken. Administrasjonen ble bedt om å synliggjøre konsekvensene og følge opp i prosessen videre. Styringsgruppen avventer dette arbeidet før det tas stilling til videre forhandlinger med Utbyggingspakke Jæren.»

På bakgrunn av dette har en valgt å legge to saker frem for styringsgruppen i Bymiljøpakken; Én om overføring av prosjektet «Fv. 505 Tverrforbindelsen Foss-Eikeland til E39 Bråstein» og én om felles timesregel og tilhørende fordeling av inntekter. Saken om felles timesregel fremmes parallelt til foreliggende sak om overføring av tverrforbindelsen.

18. januar 2019 var sak om overføring av tverrforbindelsen til behandling i styringsgruppen for Bymiljøpakken. I tillegg til å be om videre analyser sier vedtaket i sak 8/2019 Forhandlingsgrunnlag – Fylkesvei 505 Foss Eikeland – E39 Bråstein - Utbyggingspakke Jæren blant annet at:

«Det ble vist til at denne overføringen er en vesentlig forutsetning for å få på plass Utbyggingspakke Jæren og at forhandlingene om Tverrforbindelsen må være ferdig senest 22. februar 2019.»

Det er avgjørende for realiseringen av Utbyggingspakken at forhandlingene om Tverrforbindelsen avsluttes raskt.

Overføring av prosjektet «Fv. 505 Tverrforbindelsen Foss-Eikeland til E39 Bråstein»

I Prop. 47s (2016-2017) ligger Fylkesvei 505 Foss Eikeland – E39 v/Bråstein inne i prosjektporteføljen til Bymiljøpakken. Prosjektet ligger inne med 750 millioner 2016-kroner, men er ikke inne i

prosjektlisten i Handlingsprogram 2018-2021. Prosjektet ligger an til en realisering sent i Bymiljøpakkens periode.

Styringsgruppen i Utbyggingspakke Jæren er tydelig på at Fv. 505 Tverrforbindelsen Foss-Eikeland til E39 Bråstein, samt omkjøringsvei om Kverneland er de viktigste prosjektene Utbyggingspakke Jæren. Tverrforbindelsen er en forutsetning for omkjøringsveien. Styringsgruppen i Utbyggingspakke Jæren ønsker å få realisert disse prosjektene så raskt som mulig, og ønsker derfor å overta prosjekt FV 505 Skjæveland – Foss-Eikeland med tilhørende finansiering fra Bymiljøpakken (750 millioner 2016-kroner). Ved valg av en dyrere løsning enn det som ligger i Prop. 47s (2016-2017), eller ved eventuell kostnadsøkning, er det Utbyggingspakke Jæren som dekker dette.

Prop. 47s (2016-2017) slår fast at:

«Målet for Bypakke Nord-Jæren er nullvekst i personbiltrafikken fram mot 2032, samt god framkomst for alle trafikantgrupper med hovedvekt på kollektivtransport, sykling, gåing og næringslivstransport. Lokale styresmakter legg til grunn at trafikkveksten framover skal takast med kollektivtransport, sykling og gåing, noko som er i tråd med målet for storbyområda i klimaforliket frå 2012 og i Meld. St. 26 (2012–2013) Nasjonal transportplan 2014–2023.»

Målene for Fv. 505 Tverrforbindelsen Foss-Eikeland til E39 Bråstein er blant annet at den skal gi en særlig effektiv forbindelse mellom Ganddal godsterminal som viktig terminal og målepunkt sørover langs E39 og oppnå god trafiksikkerhet. Utbyggingspakke har som mål å sikre god fremkommelighet for alle, og prosjektet samsvarer således med begge pakkene.

Prosjektet støtter opp under utviklingsretningen som er forankret i både interkommunal kommunedelplan for Bybåndet Sør og regionalplan for Jæren.

Styringsgruppen i Utbyggingspakke Jæren ønsker å overta prosjektet så raskt som mulig etter at proposisjonen for ny utbyggingspakke Jæren er vedtatt i Stortinget. Ved rask og positiv behandling av sak om Utbyggingspakke Jæren i kommunestyrene i Klepp og Time og fylkestinget sommeren 2019, og påfølgende behandling i Vegdirektoratet, samferdselsdepartementet og Stortinget kan prosjektet overføres i 2022.

I prinsipp betyr overføringen et inngrep i porteføljestyringen med utgangspunkt i at prosjektet i Bymiljøpakken er så langt forutsatt finansiert i slutfasen av pakken. Et vedtak om overføring vil derfor måtte inkorporeres under rulleringen av handlingsprogrammet for Bymiljøpakken som en kommende binding. Videre må tverrforbindelsen tas ut av prosjektlisten til Prop. 47s (2016-2017), en endring som må vedtas av Stortinget. Det å få en slik endring vedtatt i Stortinget vurderes som uproblematisk. En overføring av prosjektet vil påvirke porteføljestyringen i Bymiljøpakken, noe som kan påvirke fremdriften av andre prosjekter i Bymiljøpakken.

Økonomiske konsekvenser

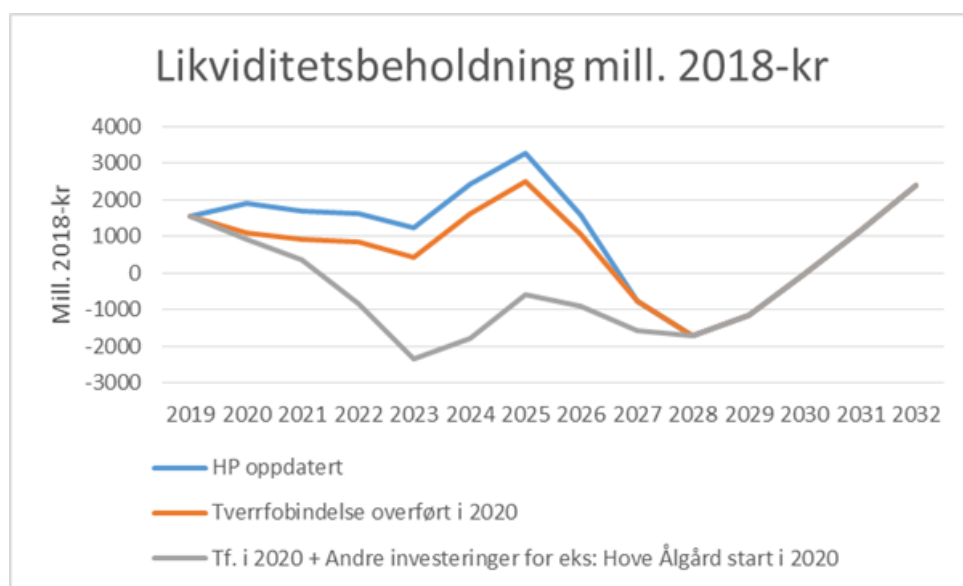
Overføring av tverrforbindelsen fra Bymiljøpakken til Utbyggingspakke Jæren vil ha økonomiske konsekvenser på likviditetsbeholdning i Bymiljøpakken. Konsekvensene er avhengig av tidspunkt og tidsplan for overføring. Om totalbeløpet på cirka 792 mill. 2018 kr skal overføres på ett år eller over flere år vil det gi ulike effekter.

Overføringen av 792 mill. 2018 kr. i 2020 som teoretisk tidligste tidspunkt vil ikke alene gi en stor belastning på likviditeten i forhold til opprinnelig plan. Dersom andre store investeringer utover det

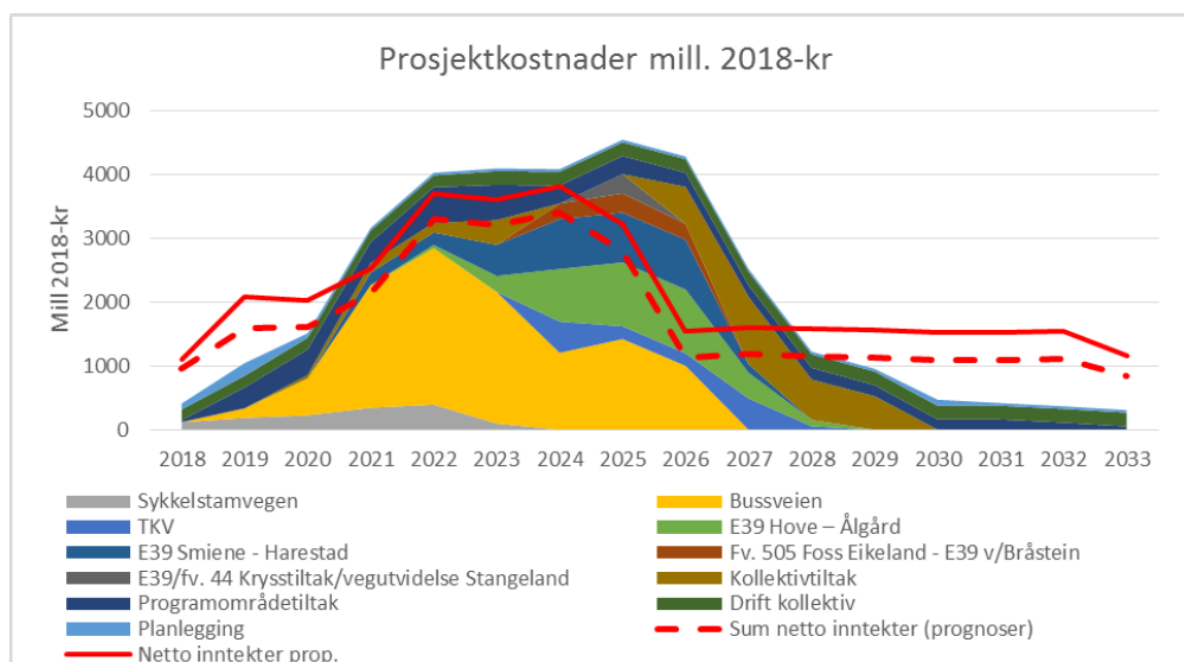
som ligger i Bymiljøpakkens handlingsprogram skal tas inn i tillegg fra 2020, vil dette ha en stor økonomisk belastning på likviditeten. En vil likevel holde seg innenfor mulig låneopptak.

Et eksempel som vises i figur 1 under er å starte investeringer på Hove - Ålgård fra 2020. Dette vil medføre et likviditetsbehov og et låneopptak tidligere enn planlagt. Figur 2 viser samlet prosjektkostnader over Bymiljøpakkens løpetid.

Andre konsekvenser ved overføring av Tverrrforbindelsen er at Bymiljøpakken overfører risiko og ansvar ved prosjektet til Utbyggingspakke Jæren.

Figur 1 Likviditetsbeholdning, overføring av Tverrrforbindelsen i 2020 og investering på Hove – Ålgård fra 2020.

Figur 2 Samlet prosjektkostnader i Bymiljøpakken.

Tidsperspektiv

Det er avgjørende for realiseringen av Utbyggingspakke Jæren at prosjektet «Fylkesvei 505 Foss Eikeland – E39 v/Bråstein» blir overført tidlig i Utbyggingspakkens periode. Det legges opp til at Utbyggingspakke Jæren har en varighet på 12 år. Utbyggingspakkens varighet er begrunnet i behovet om å avslutte Bymiljøpakken og Utbyggingspakken samtidig.

Forslag til vedtak

- 1) Prosjektet «Fylkesvei 505 Foss Eikeland – E39 v/Bråstein» overføres fra Bymiljøpakken til Utbyggingspakke Jæren. Den økonomiske overføringen avsluttes innen 1-4 år fra Utbyggingspakke Jærens start.
- 2) 750 millioner 2016-kroner følger prosjektet «Fylkesvei 505 Foss Eikeland – E39 v/Bråstein».
- 3) Sammen med midlene overføres også all risiko og ansvar i prosjektet til Utbyggingspakke Jæren.
- 4) Handlingsprogram for Bymiljøpakken tilpasses overføringen av prosjektet.